

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

9 päivänä marraskuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Maksukyvyttömyysmenettelyt — Asetus (EY) N:o 1346/2000 — 4 artikla — Jäsenvaltion lainsäädännössä säädetty vaikutukset saataviin, jotka eivät ole olleet maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena — Menettäminen — Verosaatava — Vaikutuksettomuus — 15 artikla — Käsite ”vireillä oleva oikeudenkäynti” — Pakkotäytäntöönpanomenettely ei kuulu mainitun käsitteen alaan

Asiassa C-212/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Tribunalul Mureş (Mureşin alioikeus, Romania) on esittänyt 24.4.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.5.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt

vastaaan

Directia Generală Regională a Finanțelor Publice Braşov (DGRFP),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça sekä tuomarit M. Berger (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Carrasco Marco,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.4.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Unkarin hallitus, asiamiehinnään M. Fehér, G. Koós ja M. Bóra,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinnään M. Bulterman ja M. de Ree,

— Euroopan komissio, asiamiehenään M. Wilderspin, avustajanaan D. Calciu, avocat,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.6.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: romania.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL 2000, L 160, s. 1) 4 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt (jäljempänä ENEFI), aiemmin E-Star Alternativ Energiaszolgaitato Nyrt, ja Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (DGRFP) (Brașovin alueellinen veroviranomainen (DGRFP), Romania) ja jossa on kyse DGRFP Brașovin hakemasta verosaatavan pakkotäytäntöönpanosta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1346/2000 johdanto-osan 12, 20, 21 ja 23 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(12) Tässä asetuksessa mahdollistetaan päämenettelyn aloittaminen siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisen pääintressien keskus sijaitsee. Tämä menettely on vaikutuksiltaan yleinen ja pyrkii käsittämään velallisen koko omaisuuden. Eri intressien suojaamiseksi tässä asetuksessa sallitaan sekundäärimenettelyn aloittaminen rinnakkain päämenettelyn kanssa. Sekundäärimenettely voidaan aloittaa siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka. Sekundäärimenettelyn vaikutukset rajoittuvat kyseisen valtion alueella sijaitsevaan velallisen omaisuuteen. Päämenettelyn ja sekundäärimenettelyjen yhteensovittamista koskevat pakottavat säännökset tyydyttävät yhtenäisyyden tarpeen yhteisössä.

--

(20) -- Päämenettelyn hallitsevan aseman varmistamiseksi tämän menettelyn selvittäjälle olisi annettava useita mahdollisuuksia vaikuttaa samanaikaisesti vireillä oleviin sekundäärisiin menettelyihin. Päämenettelyn selvittäjän olisi voitava esimerkiksi ehdottaa tervehdyttämissuunnitelmaa tai sovintoa tai pyytää omaisuuden rahaksimuuttamistoimenpiteiden keskeyttämistä sekundäärimenettelyssä.

(21) Jokaisella velkojalla olisi riippumatta siitä, missä velkojan asuin- tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee yhteisössä, oltava oikeus ilmoittaa saatavansa jokaisessa yhteisössä vireillä olevassa velallisen omaisuutta koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Tämä koskee myös veroviranomaisia ja sosiaaliturvalaitoksia. Velkojien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi varojen jako on kuitenkin sovittava yhteen. --

--

(23) Tässä asetuksessa olisi määritettävä sen piiriin kuuluviin kysymyksiin yhtenäiset lainvalintasäännöt, jotka niiden soveltamisalalla korvaavat yksittäisten valtioiden kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset. Jollei toisin säädetä, sovellettaisiin menettelyn aloittaneen jäsenvaltion lakia (lex concursus). -- Menettelyn aloitusvaltion konkurssilain mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset, sekä prosessuaaliset että materiaaliset, asianomaisiin henkilöihin ja oikeussuhteisiin. Sen mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn aloitusta, kulkua ja päättämistä koskevat edellytykset.”

- 4 Asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä.

2. Jos velallisen pääintressien keskus sijaitsee jäsenvaltiossa, muun jäsenvaltion tuomioistuin on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn vain, jos velallisella on toimipaikka tässä jäsenvaltiossa. Tällaisen menettelyn vaikutukset rajoittuvat viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen.

3. Jos maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu 1 kohdan nojalla, myöhemmin 2 kohdan nojalla aloitettava menettely on sekundäärimenettely. Tällaisen menettelyn on oltava likvidaatiomenettely.

--”

- 5 Kyseisen asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Sovellettava laki”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa [maksukyvyttömyys]menettely on alkanut, jäljempänä ’menettelyn aloitusvaltio’.

2. Menettelyn aloittamisen edellytykset, menettelyn kulku sekä menettelyn päättäminen määräytyvät menettelyn aloitusvaltion lain mukaan. Sen mukaan määräytyy erityisesti:

--

f) maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset saatavien erillisperintään, lukuun ottamatta vireillä olevia oikeudenkäyntejä;

g) mille saataville voidaan vaatia maksua velallisen omaisuudesta sekä maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema;

h) saatavien ilmoittaminen, todistaminen ja hyväksyminen;

--

j) maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset, erityisesti sovinnon osalta;

k) velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen;

--”

- 6 Asetuksen N:o 1346/2000 15 artiklassa, jonka otsikko on ”Maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset vireillä oleviin oikeudenkäynteihin”, säädetään seuraavaa:

”Maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset menettelyn piiriin kuuluvaa velallisen omaisuutta koskevaan vireillä olevaan oikeudenkäyntiin määräytyvät yksinomaan sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa oikeudenkäynti on vireillä.”

- 7 Kyseisen asetuksen 20 artiklassa, jonka otsikko on ”Suorituksen palauttaminen ja huomioon ottaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos velkoja 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen alkamisen jälkeen saa millä tavalla tahansa, erityisesti ulosottoimin, täyden tai osittaisen suorituksen saatavastaan velallisen muussa jäsenvaltiossa sijaitsevasta omaisuudesta, hänen on palautettava selvittäjälle, mitä hän on saanut, jollei 5 tai 7 artiklasta muuta johdu.

2. Velkojen yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi velkojalle, joka on maksukyvyttömyysmenettelyssä saanut saatavalleen jako-osuutta, jaetaan muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä jako-osuutta vain, jos muut samassa etuoikeusasemassa olevat velkojat ovat siinä saaneet vastaavan jako-osuuden.”

- 8 Asetuksen N:o 1346/2000 39 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus saatavien ilmoittamiseen”, säädetään seuraavaa:

”Velkojalla, jolla on asuin- tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka muussa jäsenvaltiossa kuin menettelyn aloitusvaltiossa, mukaan lukien jäsenvaltion veroviranomaiset ja sosiaaliturvaviranomaiset, on oikeus ilmoittaa vaatimuksensa kirjallisesti maksukyvyttömyysmenettelyssä.”

Unkarin oikeus

- 9 Konkurssi- ja selvitysmenettelystä annetun vuoden 1991 lain nro XLIX (1991. évi XLIX. törvény, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról) 20 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos [tässä laissa] säädettyä määräaikaa ei ole noudatettu, velkoja ei voi osallistua sovinnon tekemiseen eikä sovinnolla ole velkojaa koskevia vaikutuksia. Velkoja, jota ei ole kirjattu velkojainluetteloon sen vuoksi, ettei tämä määräajassa ole tehnyt velkoja koskevaa ilmoitusta, ei voi enää vedota saatavaansa velallista vastaan, mutta jos saatava ei ole vanhentunut, hän voi ilmoittaa sen jonkun toisen vireille panemassa konkurssimenettelyssä.”

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 ENEFI on yhtiö, jonka kotipaikka on Unkarissa ja jolla pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan oli toimipaikka Romaniassa. Kyseistä yhtiötä vastaan aloitettiin 13.12.2012 Unkarissa maksukyvyttömyysmenettely, ja mainitun menettelyn aloittamisesta ilmoitettiin 7.1.2013 DGRFP Braşoville.
- 11 DGRFP Braşov ilmoitti tammikuussa 2013 kaksi saatavaa maksukyvyttömyysmenettelyyn. Koska se ei kuitenkaan ollut noudattanut sovellettavaa määräaikaa ja koska se oli jättänyt rekisteröintimaksut maksamatta, kyseisiä saatavia ei voitu ottaa huomioon mainitussa menettelyssä, mistä DGRFP Braşoville ilmoitettiin 2.5.2013.
- 12 Tämän jälkeen, maksukyvyttömyysmenettelyn ollessa vielä käynnissä, DGRFP Braşov toimitti verotarkastuksen ENEFI:n Romaniassa sijaitsevassa toimipaikassa. DGRFP Braşov antoi 25.6.2013 erästä arvonlisäverovelkaa koskevan verotarkastuspäätöksen (jäljempänä verotarkastuspäätös). Se ei kuitenkaan ilmoittanut kyseiseen verotarkastuspäätökseen liittynyttä saatavaa maksukyvyttömyysmenettelyyn.
- 13 ENEFI ei aluksi riitauttanut verotarkastuspäätöstä. Tästä syystä Romanian viranomaiset antoivat 7.8.2013 sitä koskevan täytäntöönpanoperusteen ja aloittivat tämän jälkeen pakkotäytäntöönpanomenettelyn.

- 14 ENEFI valitti Romaniassa vireille pannusta pakkotäytäntöönpanosta ennen kuin Unkarissa vireillä ollut maksukyvyttömyysmenettely päätettiin 7.9.2013. Se nimittäin katsoi, ettei sillä ollut velvollisuutta maksaa verotarkastuspäätöksen mukaan erääntynyttä arvonlisäveroa ja että tätä koskeva pakkotäytäntöönpanomenettely oli lainvastainen, koska ajankohtana, jona verotarkastusilmoituksen antamiseen johtanut verotarkastus oli tehty, se oli jo joutunut Unkarissa aloitettuun maksukyvyttömyysmenettelyyn. ENEFI:n mukaan DGRFP Braşovin olisi näin ollen pitänyt ilmoittaa saatavansa maksukyvyttömyysmenettelyyn. Unkarin oikeuden, jota asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan perusteella oli sovellettava, mukaan maksukyvyttömyysmenettelyyn ilmoittamatta jätetyt saatavat lähtökohtaisesti menetetään.
- 15 Tässä tilanteessa Tribunalul Mureş (Mureşin alioikeus, Romania) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) – – [A]setuksen – – N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohtaa ja 2 kohdan f ja k alakohtaa tulkittaessa tarvitaan täsmennystä siihen, voivatko maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset, joista säädetään maksukyvyttömyysmenettelyn aloitusvaltion laissa, sisältää sen, että velkoja, joka ei ole osallistunut maksukyvyttömyysmenettelyyn, menettää oikeuden vedota saatavaansa toisessa jäsenvaltiossa, tai sen, että kyseisen saatavan pakkotäytäntöönpano keskeytetään kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa?
- 2) Onko sillä merkitystä, että saatava, johon on vedottu pakkotäytäntöönpanon yhteydessä muussa kuin menettelyn aloitusvaltiossa, on verosaatava?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklaa tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat aloitusvaltion kansallisen oikeuden säännökset, joissa säädetään, että velkoja, joka ei ole osallistunut maksukyvyttömyysmenettelyyn, menettää oikeuden vedota saatavaansa toisessa jäsenvaltiossa tai että tällaisen saatavan pakkotäytäntöönpano on keskeytettävä toisessa jäsenvaltiossa.
- 17 Asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklassa säädetään tältä osin ensinnäkin, että jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan aloitusvaltion lakia (jäljempänä *lex fori concursus*). Näin siis – kuten kyseisen asetuksen 23 perustelukappaleesta ilmenee – *lex fori concursus*in mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset – sekä prosessuaaliset että materiaaliset – asianomaisiin henkilöihin ja oikeussuhteisiin.
- 18 Asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohdan g ja h alakohdassa säädetään tarkemmin ottaen, että *lex fori concursus*issa määritetään se, mille saataville voidaan vaatia maksua velallisen omaisuudesta, maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema ja saatavien ilmoittamista, todistamista ja hyväksymistä koskevat säännöt. Jotta näiltä säännöksiltä ei poistettaisi niiden tehokasta vaikutusta, *lex fori concursus*in saatavien ilmoittamista koskevien sääntöjen ja etenkin tätä varten asetettujen määräaikojen noudattamatta jättämisen seurauksia on siis niitäkin arvioitava kyseisen *lex fori concursus*in perusteella (ks. analogisesti tuomio 10.12.2015, Kornhaas, C-594/14, EU:C:2015:806, 19 kohta).
- 19 Maksukyvyttömyysmenettelyn erityisesti sovinnolla (akordilla) tapahtuvan päättämisen vaikutuksista ja niistä oikeuksista, joita velkojilla on maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen, on syytä muistuttaa, että nämäkin vaikutukset ja oikeudet määritetään, kuten asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohdan j ja k alakohdassa nimenomaisesti säädetään, *lex fori concursus*issa.

- 20 Vaikka tältä osin onkin totta, että asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohdassa, joka sisältää luettelon *lex fori concursus*in soveltamisalaan kuuluvista aloista, ei erikseen mainita velkojia, jotka eivät ole osallistuneet maksukyvyttömyysmenettelyyn, eikä näin ollen niitä vaikutuksia, joita kyseisellä menettelyllä tai sen päättämällä on näiden velkojien oikeuksiin, epäilystä ei kuitenkaan ole siitä, että näitä vaikutuksia on niitäkin arvioitava mainitun *lex fori concursus*in perusteella.
- 21 Asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvia aloja koskeva, saman artiklan 2 kohdassa oleva luettelo ei nimittäin ole tyhjentävä, kuten jo sen tekstissä käytetty sana ”erityisesti” osoittaa.
- 22 Toisaalta on todettava, että tulkinnalla, jonka mukaan *lex fori concursus*issa määriteltäisiin erityisesti sovinnolla päätettävän maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen vaikutukset ja velkojien oikeudet tämän päättämisen jälkeen mutta ei vaikutuksia, joita aiheutuu niiden velkojien oikeuksille, jotka eivät ole osallistuneet kyseiseen menettelyyn, vaarannettaisiin vakavalla tavalla mainitun menettelyn tehokkuus.
- 23 Tämän tuomion 22 kohdassa mainitusta tulkinnasta seuraisi, että ne velkojat, jotka eivät ole osallistuneet maksukyvyttömyysmenettelyyn, voisivat menettelyn päättymisen jälkeen vaatia, että niiden saatavat maksetaan kokonaisuudessaan, mistä aiheutuisi näin velkojien epäyhdenvertainen kohtelu. Lisäksi tällaisella tulkinnalla aiheutettaisiin se, että erityisesti sovinto tai muut vastaavat velallisen tervehdyttämiseen tähtäävät toimenpiteet epäonnistuisivat sen vuoksi, että velallisella, jonka pitäisi vastata sellaisten velkojien saatavista, jotka eivät ole osallistuneet maksukyvyttömyysmenettelyyn, ei olisi tarvittavia varoja maksaa tällaisen sovinnon tai muun toimenpiteen mukaisesti muilta velkojilta olevia velkojaan, joiden takaisinmaksuaikataulu on yleensä järjestelty uudelleen ja/tai joita on vähennetty vastaamaan velallisen tosiasiallisia varoja.
- 24 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tässä yhteydessä esittämä perustelu, jonka mukaan sellaisella *lex fori concursus*in päämenettelyä koskevalla säännöksellä, jolla rajoitetaan mahdollisuutta vedota saatavaan, jota ei ole ilmoitettu kyseiseen menettelyyn, tai jolla kyseinen mahdollisuus suljetaan pois, estettäisiin asetukseen N:o 1346/2000 perustuva mahdollisuus vaatia sekundäärimenettelyn aloittamista, on hylättävä osin samankaltaisista syistä.
- 25 Toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näyttää katsovan, tällainen *lex fori concursus*in säännös ei näet yhtäältä ole esteenä sekundäärimenettelyn aloittamiselle sinänsä vaan pelkästään sellaisen velkojan tekemän sekundäärimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen hyväksymiselle, joka ei ole noudattanut saatavansa ilmoittamiselle asetettua määräaika sellaisena kuin tästä säädetään päämenettelyyn sovellettavassa *lex fori concursus*issa. Sitä vastoin sellaisen velkojan hakemus, jonka saatavaa ei vielä ole menetetty, tai hakemus, jonka tekee päämenettelyn selvittäjä, on edelleen mahdollinen.
- 26 Vaikka toisaalta sekundäärimenettelyn aloittaminen onkin asetuksen N:o 1346/2000 mukaan tietyn edellytyksin mahdollista, unionin tuomioistuin on jo muistuttanut, että tällaisen menettelyn, jonka on kyseisen asetuksen 3 artiklan 3 kohdan perusteella oltava likvidatiomenettely, aloittaminen saattaa olla ristiriidassa luonteeltaan suojaavan päämenettelyn tavoitteen kanssa ja että mainitussa asetuksessa annetaan siis tietty määrä pakottavia yhteensovittamisäännöksiä, joiden tarkoituksena on tyydyttää yhtenäisyyden tarve Euroopan unionissa, kuten sen 12 perustelukappaleessa todetaan. Tässä järjestelmässä päämenettelyllä on sekundäärimenettelyyn nähden hallitseva asema, kuten mainitun asetuksen 20 perustelukappaleessa täsmennetään (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2012, *Bank Handlowy ja Adamiak*, C-116/11, EU:C:2012:739, 59 ja 60).
- 27 Kun tämä päämenettelyn hallitseva asema otetaan huomioon, vaikuttaa täysin johdonmukaiselta, että kansallisessa lainsäädännössä voidaan säätää määräajan päätyttyä ilmoitettujen saatavien menettämistä ja sulkea näin pois näitä saatavia velkoviiden henkilöiden tekemät, sekundäärimenettelyn aloittamista koskevat hakemukset, koska tällainen aloittaminen mahdollistaisi *lex fori concursus*issa säädetyn menettämisen kiertämisen. Lisäksi on tämän tuomion 23 kohdassa esitettyjen lausumien

mukaisesti todettava, että tällaisen lainsäädännön avulla on mahdollista välttää se, että velkoja, joka ei ole osallistunut päämenettelyyn, voisi sekundäärimenettelyn aloittamista hakemalla aiheuttaa sovinnon tai tällaisessa menettelyssä toteutetun vastaavan velallisen tervehdyttämiseen tähtäävän toimenpiteen epäonnistumisen.

- 28 Edellä olevan perusteella on siis syytä todeta, että aloitusvaltion kansallisen oikeuden säännös, jossa säädetään, että velkoja, joka ei ole osallistunut maksukyvyttömyysmenettelyyn, menettää oikeuden vedota saatavaansa, kuuluu asetuksen N:o 1346/2000 soveltamisalaan.
- 29 Kun tämän tuomion 28 kohdassa esitetty päätelmä otetaan huomioon, on katsottava, että *lex fori concursus*issa voidaan säätää myös sellaisen saatavan pakkotäytäntöönpanon keskeyttämisestä, jota ei ole ilmoitettu asetetussa määräajassa. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 46 ja 47 kohdassa todennut, koska ilmoittamattomien saatavien menettäminen on lähtökohtaisesti sallittua, asetuksella N:o 1346/2000 on sitäkin suuremmalla syyllä sallittava sellainen *lex fori concursus*in sääntö, jolla ainoastaan keskeytetään näihin saataviin liittyvä pakkotäytäntöönpanomenettely.
- 30 Lisäksi on syytä todeta, että koska asetuksella N:o 1346/2000 ei yhdenmukaisteta saatavien ilmoittamiselle asetettavia määräaikoja sen soveltamisalaan kuuluvissa maksukyvyttömyysasioissa, kunkin jäsenvaltion tehtävänä on menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla antaa näitä määräaikoja koskevat säännöt sisäisessä oikeusjärjestyksessään, kuitenkin edellyttäen, etteivät nämä säännöt ole epäedullisempia kuin samankaltaisia kansallisen oikeuden piiriin kuuluvia tilanteita koskevat säännöt (vastaavuusperiaate) ja ettei niillä tehdä unionin oikeudessa annettujen oikeuksien käyttämistä käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 15.10.2015, Nike European Operations Netherlands, C-310/14, EU:C:2015:690, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Koska muun muassa asianosaisten huomautuksissa ei anneta tältä osin riittävästi tietoja, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtäviin kuuluu tarkistaa, täytyvätkö nämä perusteet vuoden 1991 lain nro XLIX 20 §:n 3 momentin osalta.
- 31 Lopuksi on syytä todeta, että tämän tuomion 28 ja 29 kohdassa olevaa päätelmää ei voida kyseenalaistaa sillä seikalla, että asetuksen N:o 1346/2000 15 artiklassa säädetään, että maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset menettelyn piiriin kuuluvaa velallisen omaisuutta koskevaan ”vireillä olevaan oikeudenkäyntiin” määräytyvät yksinomaan sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa oikeudenkäynti on vireillä.
- 32 Tätä säännöstä on nimittäin luettava yhdessä asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohdan f alakohdan kanssa, jossa ”vireillä oleva oikeudenkäynti” erotetaan muusta erillisperinnästä. Maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutuksia muuhun erillisperintään kuin ”vireillä olevaan oikeudenkäyntiin” säännellään joka tapauksessa pelkästään *lex fori concursus*illa. Saatavan pakkotäytäntöönpanoon tähtäävät menettelyt kuuluvat, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 67–78 kohdassa todennut, viimeksi mainittuun ryhmään.
- 33 Viimeksi mainittuun on syytä vielä lisätä, että asetus N:o 1346/2000 perustuu periaatteelle, jonka mukaan velkojien yhdenvertaista kohtelua koskeva vaatimus, joka on *mutatis mutandis* kaikkien maksukyvyttömyysmenettelyjen taustalla, on pääsääntöisesti esteenä pakkotäytäntöönpanoteitse tapahtuvalle erillisperinnälle, joka on pantu vireille ja joka toimitetaan, vaikka velallista vastaan on vireillä maksukyvyttömyysmenettely. Asetuksen N:o 1346/2000 20 artiklan 1 kohdassa säädetään näin, että velkojan, joka saa ”erityisesti ulosottoimin” suorituksen saatavastaan velallisen muussa jäsenvaltiossa kuin aloitusvaltiossa sijaitsevasta omaisuudesta, on palautettava selvittäjälle, mitä hän on saanut.
- 34 Olisi ristiriitaista tulkita asetuksen N:o 1346/2000 15 artiklaa siten, että siinä tarkoitettaisiin myös pakkotäytäntöönpanomenettelyjä, mistä seuraisi, että maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen vaikutuksista säädettäisiin sen jäsenvaltion laissa, jossa tällainen pakkotäytäntöönpanomenettely on

vireillä, kun samanaikaisesti kyseisen asetuksen 20 artiklan 1 kohdalla, jossa säädetään nimenomaisesti velvollisuudesta palauttaa ”ulosottotoimin” saatu suoritus selvittäjälle, tehtäisiin tyhjäksi kyseisen 15 artiklan tehokas vaikutus.

- 35 Näin ollen on syytä katsoa, etteivät pakkotäytäntöönpanomenettelyt kuulu asetuksen N:o 1346/2000 15 artiklan soveltamisalaan.
- 36 Edellä olevan perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava niin, että asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklaa on tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat aloitusvaltion kansallisen oikeuden säännökset, joissa säädetään, että velkoja, joka ei ole osallistunut maksukyvyttömyysmenettelyyn, menettää oikeuden vedota saatavaansa toisessa jäsenvaltiossa tai että tällaisen saatavan pakkotäytäntöönpano toisessa jäsenvaltiossa on keskeytettävä.

Toinen kysymys

- 37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään pääasiallisesti, vaikuttaako ensimmäiseen kysymykseen annettavaan vastaukseen se, että muussa jäsenvaltiossa kuin aloitusvaltiossa pakkotäytäntöönpanon kohteena oleva saatava on verosaatava.
- 38 Asetuksen N:o 1346/2000 21 perustelukappaleessa todetaan tässä suhteessa, että jokaisella velkojalla, jonka asuin- tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee unionissa, olisi oltava oikeus ilmoittaa saatavansa jokaisessa unionissa vireillä olevassa velallisen omaisuutta koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä ja että tämä koskee myös veroviranomaisia ja sosiaaliturvalaitoksia. Kyseisessä perustelukappaleessa lisätään, että velkojien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi varojen jako on kuitenkin sovitettava yhteen. Saman asetuksen 39 artiklassa säädetään tässä tarkoituksessa pääasiallisesti, että muiden jäsenvaltioiden kuin aloitusvaltion veroviranomaisilla on oikeus samalla perusteella kuin jokaisella velkojalla, jolla on asuin- tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka muussa jäsenvaltiossa kuin aloitusvaltiossa, ilmoittaa saatavansa kirjallisesti maksukyvyttömyysmenettelyssä.
- 39 Näistä säännöksistä siis ilmenee, että asetus N:o 1346/2000 on yhtäältä esteenä kansallisille säännöksille, joiden mukaan ei ole mahdollista, että muiden jäsenvaltioiden kuin aloitusvaltion veroviranomaisten saatavat ilmoitetaan maksukyvyttömyysmenettelyssä. Toisaalta näistä samoista säännöksistä ilmenee, ettei mainitulla asetuksella tehdä mitään eroa yksityisoikeudellisten ja julkisoikeudellisten velkojien välillä.
- 40 Näin ollen on syytä todeta, ettei asetuksen N:o 1346/2000 säännöksillä anneta muun jäsenvaltion kuin aloitusvaltion veroviranomaisten saataville suosituimmusasemaa siten, että näiden pitäisi voida olla pakkotäytäntöönpanon kohteena myös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen. Tästä syystä pääasiassa kyseessä olevista tosiseikoista on todettava, ettei se seikka, että pakkotäytäntöönpanon kohteena olevat saatavat ovat verosaatavia, tarkoita sitä, että ne kuuluisivat tämän vuoksi yksinomaan Romanian kansallisen oikeuden soveltamisalaan tai etteivät lex fori concursusissa, tässä tapauksessa Unkarin maksukyvyttömyysoikeudessa, säädetyt vaikutukset ulottuisi niihin.
- 41 Näin ollen toiseen kysymykseen on vastattava siten, ettei ensimmäiseen kysymykseen annettuun vastaukseen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa vaikuta se, että muussa jäsenvaltiossa kuin aloitusvaltiossa pakkotäytäntöönpanon kohteena oleva saatava on verosaatava.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 4 artiklaa on tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat sen jäsenvaltion, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, kansallisen oikeuden säännökset, joissa säädetään, että velkoja, joka ei ole osallistunut maksukyvyttömyysmenettelyyn, menettää oikeuden vedota saatavaansa toisessa jäsenvaltiossa tai että tällaisen saatavan pakkotäytäntöönpano toisessa jäsenvaltiossa on keskeytettävä.**
- 2) **Ensimmäiseen kysymykseen annettuun vastaukseen ei pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa vaikuta se, että pakkotäytäntöönpanon kohteena muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, oleva saatava on verosaatava.**

Allekirjoitukset